

BONES PRÀCTIQUES RSE

Escola de Música Freqüències

Sector d'activitat:
Ensenyament privat

Activitat de l'empresa:
Escola de música

Localitat:
Vilanova i la Geltrú (Garraf)

Nre. Professors/es:
22 (2006)

Nre. Alumnes:
243 (2006)

Facturació anual:
244.191,73 (2006)

Pàgina web:
En construcció

Àmbit Ressort

- Mercat, transparència i acció social (Cooperació empresa-territori)
- També inclou pràctiques en Condicions laborals

"Incorporar els valors UNESCO com a filosofia de l'escola de música"

Descripció de l'empresa

Freqüències és una escola de música constituïda l'any 1993 en forma de cooperativa i que té la seva seu a Vilanova i la Geltrú.

Com a fruit de la pròpia idiosincràsia dels socis i sòcies, l'empresa ha incorporat un estil de direcció i un marc pedagògic basat en uns valors socials i democràtics que han marcat la relació amb totes les parts implicades.

Data o període de l'experiència

Les accions que es descriuen s'han anat desenvolupant en diferents moments, i la integració com a Escola associada a la UNESCO es va produir l'any 2001.

Objectius

L'Escola de Música Freqüències es va plantejar com a repte ser una escola associada de la UNESCO, de cara a tenir un marc des d'on portar a terme l'estil educatiu i de compromís amb la comunitat que les persones fundadores volien promoure.

Per coherència amb tota la filosofia subjacent al model educatiu i de negoci han anat desenvolupant objectius de millora en tots els àmbits, tant de relació amb la comunitat, de caràcter laboral o de qualitat educativa.

Descripció de l'experiència

"L'impacte més agraït és el clima humà, educatiu i organitzacional que genera"

Motivacions

"Volem tractar com ens agradaria ser tractats". Convençuts que el sentit de la seva feina no és merament una transmissió d'habilitats tècniques sinó que desenvolupen una tasca integralment educativa, creuen que per a portar a terme aquesta funció els cal un clima que hi acompanyi: que tothom s'hi senti còmode, obert a la participació i amb formes democràtiques, i amb molts fluxos i canals per a establir diàlegs...

El sector

A Catalunya hi ha 173 escoles de música autoritzades, de les quals una seixantena tenen titularitat privada.

Aquests centres estan majoritàriament associats en dues entitats: l'Associació Catalana d'Escoles de Música (ACEM) i les Escoles de Música d'Iniciativa Privada de Catalunya (EMIPAC). Fa cinc anys es va crear l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) amb estudis equivalents a llicenciatura.

Per millorar la comprensió d'algunes de les pràctiques exposades en aquesta fitxa cal situar-se en la realitat del sector de l'ensenyament musical, el qual pateix algun dèficit crònic tant per les dificultats que històricament ha tingut el seu reconeixement com per haver tardat a normalitzar les seves relacions professionals, on encara ara es donen situacions d'economia submergida.

Segurament, més enllà del fet de ser un ensenyament més, aquesta disciplina ha vingut marcada per la singularitat del propi col·lectiu, en què la cultura del "cachet" ha pervingut als nostres dies i massa sovint s'han acceptat com a normals pràctiques que en la major part de les relacions empresarials i professionals ja havien quedat regularitzades.

Molt sovint, ensenyaments musicals eren fets en cases particulars sense cap reconeixement ni economia declarada. La manca de contractació i d'altres a la Seguretat Social han estat molt habituals. Tot plegat són conductes que d'alguna manera han marcat les maneres de fer i que fins i tot han acabat fent normal una certa cultura de la precarietat.

"Si cal es qüestiona tot". L'escola té la vocació de durar en el temps, de ser sostenible com a institució. Per tant, volen fer front a tots els conflictes per mitjà del diàleg.

Els agrada i els motiva fer cada dia millor la feina. Expliquen que en una ocasió van rebre una carta que la Generalitat va enviar a totes les escoles de Catalunya per participar en el Pla d'Avaluació de Centres Docents de manera voluntària. Ells hi van trucar de seguida, tot i que no van poder acollir-s'hi perquè no eren una escola reglada. Però sempre han estat oberts que els puguin indicar en quines àrees poden millorar.

Accions, fases del procés i participants

El programa d'escoles UNESCO els va motivar pels continguts i perquè hi van veure l'oportunitat de treballar pels valors en què creuen, tot col·laborant amb una iniciativa amb altres organitzacions amb inquietuds comunes. D'altra banda, responia molt a la lògica de treball en xarxa per la qual Freqüències aposta, molt promoguda des de la base, sense gaire estructura, amb gent entusiasta.

Ser-ne els obligava a participar en actes, a establir uns objectius i unes metodologies, a elaborar una memòria anual. De fet a l'estat només són quatre les escoles de música que en formen part, ja que la majoria són escoles de primària i secundària. Anualment es reuneixen les 200 escoles en una trobada estatal i cadascuna explica un projecte innovador que han dut a terme.

En el seu cas s'han associat a la categoria de Patrimoni immaterial, que és el que correspon a la seva activitat musical. Això els porta a tenir un especial compromís amb peces musicals que han estat declarades Patrimoni de la Humanitat: La Patum de Berga i el Misteri d'Elx, alhora que també treballen altres expressions culturals tradicionals més properes com les comparses i altres mostres de les festes populars, fent-ho valorar musicalment i culturalment. Intenten que aquest treball tingui un caràcter transversal en tota l'escola i en el seu PEC (Projecte Educatiu de Centre) es descriu l'interès per la conservació i difusió de tota obra musical independentment del seu estil o gènere.

Aquest compromís amb el programa els porta a marcar-se objectius de col·laboració que cada any concreten amb diferents accions, moltes de les quals generen continuïtat. Regularment fan audicions i, per mitjà de diferents acords i col·laboracions, ara ho fan en espais públics. Cada any fan un musical, que intenten que focalitzi els valors socials, culturals o ambientals que promou la UNESCO. També col·laboren en el Carnaval vilanoví acompanyant sa majestat Carnestoltes, en el Dia Internacional de la Música, o en el Dia de l'Esperança d'Intermón-Oxfam. Participen activament en diverses trobades i congressos i realitzen les crítiques musicals de la comarca per mitjà d'un espai que el Diari de Vilanova els cedeix setmanalment. Col·laboren amb diferents entitats locals, assessorant el Foment Vilanoví en la programació de concerts, donant suport a les Joventuts Musicals, programant concerts per a la Biblioteca-Museu Víctor Balaguer, i moltes altres entitats locals.

El **Pla d'Escoles Associades de la UNESCO** va ser creat el 1953, amb l'objectiu de fomentar la cooperació i la pau internacionals a través de l'educació escolar.

Actualment hi participen 7.000 centres d'ensenyament de tot el món i de tots els nivells d'educació. Les escoles associades inclouen en el seu ensenyament els següents quatre temes:

- Els problemes mundials i el paper de les organitzacions del sistema de les Nacions Unides en la seva resolució.
- La difusió i el respecte dels drets humans.
- El coneixement dels altres països i les altres cultures, a partir de la valoració de la pròpia.
- L'anàlisi dels problemes ecològics.

D'altra banda, les escoles associades mantenen un viu intercanvi d'informació i activitats, i el 30 de gener celebren el Dia Escolar de la No-Violència i la Pau (DENIP), instituit en memòria de **Gandhi** i de **Martin Luther King**. La coordinació del Pla d'Escoles Associades l'exerceix la Divisió per la Promoció d'una Educació de Qualitat, que té la seu a París i que publica un **butlletí** i un **full informatiu**.

A Catalunya, les 55 escoles associades s'organitzen en una associació (Xarxa d'Escoles Associades a la Unesco de Catalunya) i participen en els següents projectes internacionals:

- Linguapax
- Mediterrani Occidental
- Diàleg i Ajuda Nord-Sud (DANS)
- Participació dels joves en la preservació i promoció del patrimoni mundial

Coorganitzen el concurs *Posa-hi Lletra!!*, que promou la utilització del català en la creació de música moderna, amb un acord amb el Consorci de Normalització Lingüística al Penedès i Garraf i amb la col·laboració d'Ajuntaments, instituts de secundària i mitjans de comunicació. Freqüències compona les músiques per al concurs, del qual en la tercera edició n'han publicat un CD.

www.cpnl.cat/xarxa/cnlaltpenedes/noticies.html?ID=391

El professorat

Freqüències disposa del 100% de la **plantilla amb contracte**. Aquesta constatació, que podria semblar sobrada, cal fer-la si parlem d'un sector que històricament ha estat marcat per un gran nombre de situacions no regularitzades. Ara, a més, estan començant a fer **contractacions indefinides**.

Tenen el **conveni d'ensenyament** de les escoles privades, que no té en compte cap especificitat de les escoles de música. Reconeixen que sovint no va ser fàcil transmetre el pas conceptual que va de rebre un cachet per hores a cobrar un salari per un tant per cent de jornada laboral.

L'any 2002 van proposar-se, des de la direcció, l'objectiu d'articular una **representació sindical**. Tot i que amb un col·lectiu de 25 persones podia ser innecessari, tant des del punt de vista legal com de matèria de negociació, es va considerar que aquesta aposta havia de facilitar els processos i, a més, també significaria un manera de culturitzar el sector.

Tot el pas per a esdevenir un sector professional més, complint tot el marc legal, ha suposat esforços de canvi de cultura i de trobar la sintonia amb el sector i els seus professionals. Per exemple, en el camp de la **prevenció de riscos laborals**, es va haver d'orientar l'empresa encarregada de la formació, ja que en els primers intents els tècnics en prevenció parlaven de les màquines per a referir-se als instruments musicals.

Hi ha havia ganes de crear una **xarxa de relacions** en tota la plantilla, cosa gens habitual en un sector que valora i explota la individualitat, amb tot el que té de positiu (geni, creatiu...) però també de perjudicial (competitivitat, tractes diferents...). Van valorar que la seva força estava en l'equip i, per tant, van mirar de conformar un professorat que compartís els valors 'diferents' que l'empresa els proposava. Demanaven un **perfil de persona motivada** a col·laborar, amb un sentit d'implicació amb l'organització i amb la comunitat, obert a debatre i a millorar... En cap cas penalitzen a ningú, però la gent –professorat i alumnat- ja van adonant-se de quin és l'estil de la institució i si hi combreguen o no.

Per a un professor o professora no obert a nous plantejaments, l'estil els podia semblar fins i tot confús. Evitar la burocràcia, no forçar l'aprenentatge, o no emetre informes tipificats... Els informes tècnics quedaven a l'escola mentre que amb les famílies es feien reunions particulars per informar i valorar sense el tecnicisme d'un informe trimestral. Però fer les coses diferents per a intentar fer-les millor

“L’escola té la vocació de durar en el temps, de ser sostenible com a institució. Per tant, volen fer front a tots els conflictes per mitjà del diàleg”

sempre tenia el risc de ser interpretat com a ‘informalisme’ per part de visions més acomodaticies.

La **cultura organitzativa** és transversal, es fica pertot i afecta totes les parts. I la informació i la comunicació també flueixen. Les converses i diàlegs són constants, fet que els ha portat a considerar innecessari disposar d’una AMPA. Creuen que el formalisme no els hauria donat els resultats que obtenen per la via més informal però conscientment gestionada: ara mateix els pares i mares estan muntant unes colònies.

Destaquen que aquesta cultura organitzativa està clarament identificada internament, forma part de la **identitat del centre** i de les persones. I quan en alguna ocasió s’ha promogut alguna acció no alineada amb l’estil propi de seguida s’ha vist que grinyolava. Expliquen que en certa ocasió, coincidint que ‘operaciones triunfo’ estaven en el seu punt àlgid, havien de triar alumnes per a fer una representació i se’ls va ocórrer de promoure un càsting. Un nen va postullar-se per a un paper només pel fet que un company seu el volia. Però la mecànica competitiva que havien introduït hi portava. El nen va acabar renunciant-hi però fent-los una reflexió de per què ho havia fet, i generant una situació que va fer evident que la proposta no havia estat l’adequada.

Aquest estil també es correspon amb la governança de l’organització. De cara a comptar amb una visió més àmplia, també tenen una mena de fòrum informal d’**assessors/es**, tot i que ells/es mateixos/es potser ni en siguin del tot conscients. Regularment es valen de l’opinió de certes persones que des de fora els transmeten els seus punts de vista. És una manera de mantenir sempre oberta la visió.

Visió i Vinculació estratègica

Aquestes accions són una manera de fer compatible una activitat empresarial amb uns valors dels fundadors/es i d’integrar-los en la dinàmica de tota l’escola i tota la pròpia comunitat educativa.

No s’havien plantejat si aquesta era una acció de responsabilitat social però en canvi tenien clar que formava part intrínseca del seu model educatiu i, en darrer terme, del seu model de negoci.

No és, per tant, un conjunt d’activitats complementàries a les quals es pugui renunciar, sinó que són part de la manera com formen part de l’entorn en el qual desenvolupen la seva activitat.

Resultats obtinguts

Per a l’escola:

L’impacte més agraït és el clima humà, educatiu i organitzacional que genera. Es palpa en l’ambient un respecte per la diversitat cultural, pels orígens de les persones, per les

llengües, per la reflexió, pels valors democràtics, una sensibilitat per allò que afecta la societat...

Per a la comunitat i la societat:

Respecte als i les alumnes i el conjunt de la comunitat educativa, aconsegueixen treballar pels valors de la UNESCO a partir de la seva activitat musical, posant el seu gra de sorra en la construcció d'un món millor.

En l'àmbit sectorial, la seva acció podria ser un model per a altres escoles de música, tant pel seu compromís amb la comunitat i amb els valors de la UNESCO com per la millora en les relacions professionals que han estat promovent.

La comunitat se'n veu afavorida per mitjà de les diferents col·laboracions que mantenen amb entitats i organitzacions diverses, fent possible una major dinamització cultural i una transversalitat integrant la música dins altres expressions culturals i comunitàries.

Participar en trobades en l'àmbit espanyol és una manera d'ajudar a generar relacions cordials entre persones i organitzacions que tenen un gran respecte per la diversitat cultural i que estan disposades a compartir des del respecte a cada identitat.

Despeses

No ho tenen quantificat, cosa que d'altra banda els seria difícil perquè en ocasions no es tracta de despeses directes sinó d'integrar-ho en el que ja fan, i sobretot de posar-hi una gran dosi d'il·lusió i convicció en el que es fa i per què es fa.

Comunicació i èxits

Comunicació

No en fan cap mena de comunicació més enllà de la derivada dels propis actes. Són conscients que això limita la comprensió de les motivacions i potser el mateix impacte social. Pot haver-hi un risc d'incomprensió.

Segurament es deu al perfil de les persones que ho han creat, que actuen amb una prudència que els porta a explicar els fets, les accions, les activitats, però a no fer bandera del fons, tot i que sigui el més rellevant.

És per això que creuen que aquest és un aspecte a millorar, ni que sigui per a guanyar autoestima entre la pròpia comunitat educativa, però reflexionen que sovint en aquest país tenim la tendència a no explicar gaire les moltes coses que fem bé, possiblement perquè no ens va l'*autobombo*.

Més informació:

Unescocat www.unescocat.cat

Unescocat. Escoles associades www.unescocat.cat/ct/p2/

Unescocat. Normativa d'escoles associades

www.unescocat.cat/ct/docs/normacat.pdf

Blog de la Xarxa d'Escoles <http://xeaucatalunya.blogspot.com/>